

P A C T A

CIRKULÄR 14:7

Arbetsgivarpolitiska
Christina Madfors

Nyckelord: Registerkontroll, gymnasieskolan,
gymnasiesärskolan, ideella organisationer

Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik

Ny lag om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn

Riksdagen har beslutat om en ny lag om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn. Bakgrunden till lagen framgår dels av proposition 2012/13:194 *Stärkt skydd för barn mot sexuella övergrepp* och dels av Justitieutskottets betänkande 2013/14:JuU8 med samma rubrik.

Nedan lämnas en redogörelse avseende den nya lagen.

Bakgrunden till lagen

Införandet av lagen utgör ett led i genomförandet av EU:s direktiv om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi. Direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011.

Lagen i förhållande till övriga författningar om registerkontroll

Det finns redan lagstiftning som ålägger arbetsgivare att inhämta registerutdrag. Den nu aktuella lagen avser att komplettera befintlig lagstiftning och ger arbetsgivare och uppdragsgivare inom t ex ideella föreningar möjlighet att inhämta registerutdrag för personer som ska arbeta med barn.

Det betyder att när det i en annan lag eller i en förordning finns bestämmelser som reglerar registerkontroll i verksamheter där det förekommer direkta och regelbundna kontakter med barn, t.ex. skollagen, ska de bestämmelserna tillämpas i stället, exempelvis finns det redan särskilda regler för förskola, grundskola samt hem för vård och boende.

Ett exempel: Den nya lagen kompletterar bestämmelserna för förskola och grundskola, genom att den ger **rätt** för arbetsgivare (men inte skyldighet) att inhämta registerutdrag vid rekrytering av personal till gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Vilka grupper omfattas av registerkontrollen enligt den nya lagen?

- Den som erbjuds en anställning oavsett anställningsform i staten, en kommun, ett landsting, ett företag eller en ideell eller ekonomisk förening ska, om arbetet innebär direkt och regelbunden kontakt med barn, på begäran av den som erbjuder anställningen visa upp ett registerutdrag ur belastningsregistret. Detsamma gäller praktiktjänstgöring.
- Detta gäller även om personen erbjuds eller tilldelas uppgifter genom uppdrag eller genom anställning i ett bemanningsföretag som har avtal med den som bedriver verksamheten.
- Det kan handla om personer som i sin yrkesutövning kommer i kontakt med barn eller personer som är ledare i exempelvis idrottsföreningar eller andra barnverksamheter.
- Registerkontrollen omfattar även föräldrar som erbjuds anställning eller uppdrag i en grupp som det egna barnet ingår i.
- Redan anställda omfattas inte av registerkontrollen, även om dessa inom ramen för anställningen erhåller nya arbetsuppgifter.

Vad avses med direkt och regelbunden kontakt med barn?

- Med barn avses personer under 18 år.
- Med begreppet ”direkt och regelbunden kontakt med barn” avses sådana arbeten som inbegriper återkommande och nära kontakter med barn.
- Det är fråga om arbeten där arbetsuppgifterna i väsentlig grad består i att huvudsakligen utan vårdnadshavarens eller någon annan vuxens närvaro, fostra, undervisa, sköta eller annars ta hand om barn eller på annat sätt arbeta i personlig kontakt med barn.
- Kravet på regelbundenhet innebär återkommande direktkontakt med barn och bedöms med hänsyn till den aktuella verksamheten.
- Relevanta omständigheter att ta med i bedömningen av vad som utgör direkt och regelbunden kontakt med barn är även vilken typ av kontakter det rör sig om, vilken intensitet kontakterna har samt om de alltid utförs i närvaro av vårdnadshavare eller annan vuxen.

Registerkontroll sker på begäran av arbetsgivare eller uppdragsgivare

Till skillnad från exempelvis skolområdet föreligger det **ingen obligatorisk skyldighet** för arbetsgivaren och uppdragsgivaren att begära in ett registerutdrag ur belastningsregistret. Istället har införts en frivillighet för arbetsgivaren och uppdragsgivaren att begära ett registerutdrag.

När registerkontroll begärs är den som erbjuds anställningen, uppdraget eller praktiktjänstgöringen skyldig att visa upp ett giltigt registerutdrag.

Inget förbud för anställning, att anlitas eller tas emot i verksamheten

Om arbetsgivaren och uppdragsgivaren väljer att inte begära in ett registerutdrag, föreligger inget förbud att anställa, anlita eller ta emot personer i verksamheten.

Vilka brott omfattas av registerkontrollen?

Samtliga sexualbrott och barnpornografibrott.

Vem inhämtar registerutdraget?

Det är den sökande själv som ska inhämta registerutdraget. Endast den som erbjuds anställning, uppdraget eller praktiktjänstgöringen ska på begäran av arbetsgivaren eller uppdragsgivaren lämna registerutdrag.

Registerutdragets giltighetstid

Utdraget får inte vara äldre än ett år.

Återlämnande av registerutdrag

Arbetsgivaren och uppdragsgivaren har inte någon rätt att behålla registerutdraget eller en kopia av det. Ett registerutdrag som har visats upp får inte dokumenteras på något annat sätt än genom en anteckning om att utdraget har visats upp.

I kraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagen trädde i kraft den 18 december 2013.

Lagen ska inte tillämpas på personer som var anställda i ett bemanningsföretag redan före ikraftträdandet och som därefter erbjuds uppdrag i en barnverksamhet.

Övrigt

Preskriptionstiden i brottsbalken för köp av sexuell handling av barn och för sexuellt ofredande som begåtts mot ett barn förlängs på så sätt att den börjar löpa först den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt 18 år.

SKL cirkulär

Se även tidigare SKL cirkulär om de lagar som innehåller regler om skyldighet att inhämta utdrag från belastningsregistret:

2000:136 och 08:26 som avser förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorgen.
Bestämmelserna finns numera införda i 2 kap. 31-33 §§ skollagen,

07:32 som avser HVB,

10:70 som avser insatser enligt 9 § LSS.

Frågor med anledning av innehållet i cirkuläret besvaras av arbetsrättssektionen och i första hand av Christina Madfors.

Sveriges Kommuner och Landsting
Arbetsgivarpolitiska avdelningen
Arbetsrättssektionen

Sophie Thörne

Christina Madfors

Bilagor:
SFS 2013:852